

נשים פורצות דרך רחה פריאר ועדה סרני

Pioneering Women Recha Freier and Ada Sereni

אלול התשע"ח ■ 8/2018 ■ 1052

עדה סרני

התרס"ה 1905, איטליה התשנ"ח 1997, ירושלים

עדה נולדה ברומא, נישאה לפעיל הציוני אנצו סרני, והשניים עלו ארצה ב-1927. הם היו ממייסדי קיבוץ גבעת ברנר, ונולדו להם שלושה ילדים. עדה יצאה לשליחויות בעולם בלוויית בעלה. ב-1944 הוא צנח מאחורי קווי הגרמנים באיטליה ועקבותיו נעלמו. על מנת לסייע בחיפושים אחריו חזרה עדה לאיטליה.

בשנים שלפני קום המדינה הייתה עדה סרני מפעילי המוסד לעלייה ב' באיטליה, ומי-1947 אף עמדה בראשו. היא הייתה אחראית לשיגור רבבות מעפילים בעשרות אוניות. שליטתה המוחלטת בשפה האיטלקית וקשריה המיוחדים עם ראשי ממשלת איטליה ועם משטרת המדינה לא הותירו דלת נעולה בפניה. היא כונתה "האישה בשחור", ופתרה כל בעיה הקשורה בהעפלה, ברכש למען ה"הגנה" וצה"ל ובשלל נושאים רגישים.

ב-1995 הוענק לה פרס ישראל על תרומה מיוחדת לחברה ולמדינה.

ד"ר מרדכי נאור

תיאור הבולים

תצלום הדיוקן של רחה פריאר באדיבות בתה מעין לנדוי (ז"ל), תצלום ילדי עליית הנוער באדיבות הארכיון הציוני. תצלום הדיוקן של עדה סרני באדיבות יעל בונה, תצלום ספינת המעפילים שבתאי לוז'נסקי באדיבות מוזאון ההעפלה וחיל הים.

במעטפת היום הראשון נראה חלק מכרזה מט"ז שבט התש"ז (18.1.1946).

רחה פריאר ועדה סרני היו שתיהן נשים פורצות דרך, ששמן כמעט שאינו מוכר היום. בקורות חייהן יש מן המשותף: שתיהן נולדו בגולה ועלו ארצה; שתיהן האריכו שנים - סרני נפטרה בגיל 92, ופריאר הייתה בת 91 במותה; שתיהן זכו בפרס ישראל על תרומה מיוחדת לחברה ולמדינה; והעיקר - שתיהן העלו ארצה אלפים רבים של עולים - פריאר במפעל "עליית הנוער", וסרני בדרכי ההעפלה מאיטליה.

רחה פריאר

התרנ"ג 1892, גרמניה התשמ"ד 1984, ירושלים

רחה פריאר (לבית שוייצר) נולדה וגדלה בגרמניה. היא נישאה לרב ד"ר משה יששכר פריאר. עוד לפני עליית היטלר לשלטון הייתה רחה פריאר עדה למצוקתם של נערים יהודים בגרמניה שגורשו ממקומות עבודתם בשל היותם יהודים, בחברה שבה גברה האלימות כלפי יהודים. כבר בשנת 1932 הגתה רחה פריאר את הרעיון להציל את חייהם של ילדים ובני נוער על ידי העלאתם לארץ ישראל לקליטה ולהכשרה בקיבוצים, והניחה את היסודות של מפעל "עליית הנוער".

בתחילה נתקלה בהתנגדות לתוכניתה המהפכנית מצד אישים בהנהגה הציונית בגרמניה ובארץ, שלא ראו באותה עת כל צורך להעלות ארצה נוער מגרמניה ולא האמינו ביכולתם של הקיבוצים לקלוט נוער עולה ולחנכו. ניסיונותיה הממושכים לעורר הדים לרעיון ולגייס שיתוף פעולה בהגשמתו נתקלו בקשיים (כמתואר בין היתר בספרה ישרש, הוצאת תמר, תל אביב, תש"ג). בהמשך חולצו מגרמניה וממדינות נוספות באירופה אלפי ילדים ובני נוער. בשנים שאחרי כן עלו ארצה במסגרת "עליית הנוער" רבבות צעירים.

בשנת 1981 הוענק לרחה פריאר פרס ישראל על תרומה מיוחדת לחברה ולמדינה, ובכך זכתה להכרה ולכבוד שלהם היא ראויה. כמו כן הוענק לה התואר ד"ר לשם כבוד באוניברסיטה העברית.

Pioneering Women - Recha Freier and Ada Sereni

Recha Freier and Ada Sereni were pioneering women whose names are seldom recognized today. But they have much in common: both were born in the Diaspora and made Aliyah to Eretz Israel; both led long lives – Sereni died at age 92 and Freier lived to age 91; both were awarded the Israel Prize for their special contributions to society and to the State of Israel; and the main similarity – each woman was responsible for bringing thousands of immigrants to Israel – Freier through the Youth Aliyah organization and Sereni through the clandestine immigration from Italy to Eretz Israel during the British Mandate.

Recha Freier

1892, Germany – 1984, Jerusalem

Recha Freier (née Schweitzer) was born and raised in Germany. She married Rabbi Dr. Moshe Issachar Freier. Even before Hitler's rise to power, Freier was attuned to the plight of young Jewish men in Germany who were fired from their jobs simply because they were Jews, in a society where violence against Jews was on the rise. In 1932, Recha Freier raised the idea to save children and youths by bringing them to Eretz Israel, where they would be received and trained on kibbutzim, thus laying the foundations for the Youth Aliyah organization.

Freier's revolutionary plan was initially resisted by Zionist leaders in Germany and Eretz Israel, who did not see a need to bring German youths to Eretz Israel at that point in time and who did not believe that the kibbutzim were capable of receiving and educating youths. Her attempts to raise support for the idea and to recruit partners in the endeavor encountered difficulties, as described in her book *Let the Children Come* (London, 1961). But eventually thousands of children and youths were rescued from Germany and other countries. In later years, tens of thousands of young people immigrated to Israel through Youth Aliyah.

In 1981, Recha Freier was awarded the Israel Prize for her special contribution to society and the State of Israel, thus receiving the recognition and honor she deserved. She also received an honorary doctorate from the Hebrew University of Jerusalem.

Ada Sereni

1905, Italy – 1997, Jerusalem

Sereni was born in Rome and married Zionist activist Enzo Sereni. The couple made Aliyah to Eretz Israel

חומתת אירוע להופעת הבול SPECIAL CANCELLATION

in 1927. They were among the founders of Kibbutz Givat Brenner and had three children. Ada and Enzo were dispatched abroad on numerous occasions. In 1944, Enzo parachuted behind enemy lines in Germany and Italy and all trace of him was lost. Ada returned to Italy to join the efforts to find him.

She was active in the Aliyah Bet clandestine immigration movement in Italy during the years before the establishment of the State of Israel and from 1947 served as head of the association. She was responsible for dispatching tens of thousands of immigrants on dozens of ships. Her fluent Italian and special relations with the heads of the Italian government and the national police opened many doors. She was called "the woman in black" and solved every problem related to clandestine immigration, purchasing for the Haganah and the IDF, as well as various sensitive issues.

In 1995, Ada Sereni was awarded the Israel Prize for her special contribution to society and the State of Israel.

Dr. Mordecai Naor

Description of the Stamps

The portrait of Recha Freier is courtesy of her daughter the late Maayan Landau, the photo of the Youth Aliyah children is courtesy of the Central Zionist Archives. The portrait of Ada Sereni is courtesy of Yael Boneh, the photo of the ship Shabtai Lozinsky is courtesy of the Clandestine Immigration and Naval Museum. The first day cover features part of a poster from January 18, 1946.

השירות הבולאי - טל: 076-8873933
שדרות ירושלים 12, תל-אביב-יפו 6108101
 The Israel Philatelic Service - Tel: 972-76-8873933
 Sderot Yerushalayim, Tel-Aviv-Yafo 6108101 12
 www.israelpost.co.il * e-mail: philserv@postil.com

Issue:	August 2018 אוגוסט 2018	הנפקה:
Stamps Size (mm):	H 30 ג / W 40 ר (מ"מ):	מידת הבולים (מ"מ):
Plates:	1099,1100	לוחות:
Stamps per Sheet:	10	בולים בגיליון:
Tabs per Sheet:	5	שבלים בגיליון:
Method of printing:	Offset אופסט	שיטת הדפסה:
Security mark:	Microtext מיקרוטקסט	סימון אבטחה:
Printer:	Cartor Security Printing, France	דפוס: